

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการศึกษาเรื่อง สภาพความพร้อมในการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning กรณีศึกษา: บริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) เป็นการดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการศึกษาถึงสภาพความพร้อมในการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ขององค์กร และเปรียบเทียบสภาพความพร้อมในการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ตามทัศนคติของพนักงานในบริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) ดังมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิธีการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ในการศึกษาครั้งนี้เป็นพนักงานที่มีตำแหน่งช่างเทคนิคและวิศวกรของบริษัททีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) เป็นประชากรกลุ่มเป้าหมาย จำนวนทั้งสิ้น 1,275 คน

ตารางที่ 1 จำนวนช่างเทคนิคและวิศวกร บริษัททีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน)

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ(%)
ช่างเทคนิค	928	72.78
วิศวกร	347	27.22
รวม	1275	100

ข้อมูล ณ วันที่ 27 ธันวาคม 2550

การกำหนดขนาดและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ พนักงานที่มีตำแหน่งช่างเทคนิค และวิศวกร บริษัททีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) จำนวน 305 คน ซึ่งได้มาจากการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรที่เหมาะสม ตามวิธีของ Yamane (1970) ได้ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2} \quad n = \frac{1275}{1 + 1275(0.0025)} = 305$$

เมื่อ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (0.05)

โดยใช้ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 หรือ 0.05 ซึ่งได้จำนวนตัวอย่างทั้งหมดเท่ากับ 305 และสำรองไว้ร้อยละ 20 (61 คน) เพื่อป้องกันแบบสอบถามที่อาจเกิดจากความผิดพลาดจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจะส่งผลต่อความเชื่อถือของงานวิจัย ดังนั้นขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็น 366 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเลือกตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sample) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างพนักงานที่มีตำแหน่งช่างเทคนิคและวิศวกรจากทั่วประเทศที่เดินทางเข้ามารับการฝึกอบรม ณ ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร บริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) ตำบลเชียงรากน้อย อำเภอ บางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวนทั้งสิ้น 366 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นตามทัศนคติของพนักงานที่ผู้วิจัยได้พัฒนาและดัดแปลง โดยอาศัยแนวคิดจากงานวิจัยของ วรพจน์ สิงห์น้อย (2549) ซึ่งศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเรียนรู้ด้วยระบบ E-Learning กรณีศึกษา ธนาคารกสิกรไทย องค์กร แห่ง (2549) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ กรณีศึกษา ธนาคาร ฮ่องกงและเซียงไฮ้ คอร์ปอเรชั่น จำกัด และ โชติพงษ์ โชติณัฐ (2546) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง ความพร้อมในการนำอีเลิร์นนิ่งมาใช้สำหรับการฝึกอบรม กรณีศึกษากลุ่มธุรกิจจีเอฟซีเอ นำมาประยุกต์เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ โดยผู้ศึกษาแบ่งแบบสอบถามเป็น 4 ส่วน ตามปัจจัยหลักทั้ง 3 ปัจจัยที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่าจะมีผลต่อ

สภาพความพร้อมในการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากองค์กร และปัจจัยด้านคุณภาพของระบบ รายละเอียดของแบบสอบถามทั้ง 4 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 5 ข้อ ประกอบด้วย

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. ประสบการณ์การทำงาน
5. ตำแหน่งงาน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการสนับสนุนจากองค์กร โดยเป็นข้อคำถามในเชิงบวกทั้งหมด ซึ่งมีทั้งหมด 15 ข้อ คือ

ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากองค์กร

1. ด้านความเพียงพอด้านทรัพยากรต่าง ๆ
2. ด้านการสนับสนุนจากหัวหน้างาน
3. ด้านการจูงใจ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านคุณภาพของระบบ E-Learning โดยเป็นข้อคำถามในเชิงบวกทั้งหมด ซึ่งมีทั้งหมด 22 ข้อ คือ

ปัจจัยด้านคุณภาพระบบ E-Learning

1. ด้านเนื้อหา
2. ด้านความรู้ความเข้าใจ
3. ด้านประสิทธิภาพและความรวดเร็ว
4. ด้านความชัดเจนของการสื่อสาร
5. ด้านรูปแบบการนำเสนอ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามข้อมูลปลายเปิด เกี่ยวกับความคิดเห็นกับการเรียนรู้ด้วยระบบ E-Learning และข้อเสนอแนะในการปรับปรุง จำนวน 3 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนในแบบสอบถาม

ในแบบสอบถามส่วนที่ 2 และ 3 ที่เกี่ยวกับปัจจัยด้านการสนับสนุนจากองค์กร และปัจจัยด้านคุณภาพของระบบ E-Learning เป็นแบบสอบถามที่กำหนดมาตรวัดแบบประเมินค่าของไลเคิร์ต (Likert's Scale) โดยการแบ่งช่วงระดับในแต่ละระดับนั้นใช้วิธีหาความกว้างของอัตรภาคชั้น และใช้สูตร การหาความกว้างของอัตรภาคชั้น โดยเป็นการประเมิน 5 ระดับ คือ

มากที่สุด	ให้ค่าน้ำหนัก เท่ากับ	5
มาก	ให้ค่าน้ำหนัก เท่ากับ	4
ปานกลาง	ให้ค่าน้ำหนัก เท่ากับ	3
น้อย	ให้ค่าน้ำหนัก เท่ากับ	2
น้อยที่สุด	ให้ค่าน้ำหนัก เท่ากับ	1

สำหรับการพิจารณาวิเคราะห์ระดับของสภาพความพร้อมในการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ของการสนับสนุนจากองค์กร และคุณภาพของระบบ E-Learning นั้น แบ่งระดับของสภาพความพร้อมในการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ออกเป็น 5 ระดับ คือ

$$\begin{aligned}
 \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนกลุ่มหรือชั้น}} \\
 &= \frac{5-1}{5} \\
 &= 0.80
 \end{aligned}$$

การพิจารณาดังกล่าวข้างต้นจึงกำหนดระดับของการส่งผลต่อสภาพความพร้อมในการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ของปัจจัยด้านการสนับสนุนจากองค์กร และปัจจัยด้านคุณภาพของระบบ E-Learning ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00	กำหนดให้เป็นปัจจัยที่มีการส่งผลต่อสภาพความพร้อมในการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20	กำหนดให้เป็นปัจจัยที่มีการส่งผลต่อสภาพความพร้อมในการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40	กำหนดให้เป็นปัจจัยที่มีการส่งผลต่อสภาพความพร้อมในการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60	กำหนดให้เป็นปัจจัยที่มีการส่งผลต่อสภาพความพร้อมในการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80	กำหนดให้เป็นปัจจัยที่มีการส่งผลต่อสภาพความพร้อมในการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ในระดับน้อยที่สุด

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากสนามเพื่อการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาและดัดแปลง โดยอาศัยแนวคิดจากงานวิจัยวรรณกรรม สิงห์น้อย (2549), อนงค์ แซ่หุ่ง (2549) และโชติพงษ์ โชติณัฐิต (2546) ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นไปปรึกษาประธานกรรมการ และกรรมการควบคุมงานนิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติมและตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข

2. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วตามคำแนะนำของประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 4 ท่าน ตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็น ดังรายชื่อดังต่อไปนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร. มานพ แจ่มกระจ่าง	อาจารย์ประจำภาควิชา
อุตสาหกรรมศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา
2. นางสาวศิริรัตน์ จำเนกสาร	อาจารย์ประจำสำนักงานแผน
และประกันคุณภาพ
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
3. นางสาวแสงอรุณ พูนพิพัฒนศรี	ผู้จัดการส่วนพัฒนาทรัพยากรบุคคล
บริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน)
4. นายธนศ พึ่งฮั่ว	วิทยากร แผนกฝึกอบรมด้านเทคนิค
บริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน)

3. เมื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบแล้วมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขและเสนอประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

4. นำแบบสอบถามที่ประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ตรวจพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้เก็บข้อมูลกับพนักงานที่มีตำแหน่งช่างเทคนิคและวิศวกรจำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาความเชื่อมั่น โดยวิธีการแบบครอนบัค (Cronbach) เพื่อให้ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ซึ่งคำนวณได้ค่า Reliability Coefficients ของชุดแบบสอบถามได้เท่ากับ 0.9405 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาสูงสามารถนำไปใช้งานได้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการฝ่ายทรัพยากรบุคคล บริษัททีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยเป็นผู้ทำการแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งช่างเทคนิค และวิศวกรที่เดินทางเข้ามารับการฝึกอบรม ณ ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร บริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามกรอกแบบสอบถามเองแล้วส่งคืนผู้วิจัยในระหว่างเดือนมกราคม – เมษายน 2551 จำนวน 366 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับมาทั้งหมดจำนวน 333 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.98 เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับมาแล้วตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามแต่ละฉบับและนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

วิธีการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์คำนวณค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ หรือ Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) for Window (Version 14) โดยดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาใส่รหัสลงในแบบฟอร์มสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ และคำนวณค่าสถิติตามตัวแปรที่ศึกษา
2. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความหมายตามเกณฑ์ พร้อมจัดอันดับ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย
3. เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลตามตัวแปรอิสระ กับ ความพร้อมในการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning โดยใช้สถิติ One Way ANOVA และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่

1. ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

2. การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อพรรณนาเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาและคุณสมบัติของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

3. การทดสอบสมมติฐานโดยการแจกแจงค่าที (t -Test) ใช้ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยสองกลุ่มว่าแตกต่างกันหรือไม่

4. การวิเคราะห์ One way ANOVA ใช้ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยที่มากกว่าสองกลุ่ม และทำการทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างกันเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD